

**UCHWAŁA NR LIV/369/14
RADY MIEJSKIEJ DZIERŻONIOWA**

z dnia 24 października 2014 r.

w sprawie uchwalenia Dzierżoniowskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645 i poz. 1318, z 2014 r. poz. 379 i poz.1072) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013 r. poz. 135, poz. 154, poz. 866 i poz. 1650, z 2014 r. poz. 619 i poz. 1188), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Dzierżoniowski Program Wspierania Rodziny na lata 2015 - 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dzierżoniowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2015 r.

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej

Mirosław Piorun

Załącznik do uchwały Nr LIV/369/14

Rady Miejskiej Dzierżoniowa

z dnia 24 października 2014 r.

Rozdział 1.

Informacje ogólne

1. Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Dlatego jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji oraz opiekunów świetlic środowiskowych, itp. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloprobblemowej, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie sytuacji, które w konsekwencji mogą spowodować umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dlatego konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu tworząc przez to błędne koło, które ciężko rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami.

2. Z uwagi na powyższe system pomocy rodzinom powinien być organizowany na wielu płaszczyznach: centralnej i samorządowej wsparty działalnością z sektora organizacji pozarządowych.

Działania władz państwowych i samorządowych w takich sytuacjach określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Wychodząc naprzeciw problemom rodzin dysfunkcyjnych został opracowany Dzierżoniowski Program Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017, który uwzględnia działania interdyscyplinarne wprowadzane wielopłaszczyznowo przez instytucje zajmujące się polityką rodzinną i społeczną. Wdrażany Program ponadto stanowi kontynuację Programu z poprzedniego okresu, który uwzględnia zdiagnozowane potrzeby instytucjonalno – społeczne. Program będzie wpisywał się w nową Strategię Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2014 - 2020. Działania przewidziane w Programie stanowią uzupełnienie kierunku strategicznego: Rozwoju kreatywnego kapitału ludzkiego, celu operacyjnego II.73 – Wychowania prospołecznego i wsparcia systemu rodzinnego i ukierunkowany będzie przede wszystkim na podejmowaniu działań z zakresu wspierania rodzin mających trudności w samodzielnym wypełnianiu funkcji wobec dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z opieką, wychowaniem i ich ochroną.

3. Gmina Miejska Dzierżoniów od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny, które dotknięte są różnymi problemami i dysfunkcjami poprzez realizację działań wynikających z przyjętych programów/strategii podejmowanych przez jednostki organizacyjne Gminy oraz organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy. Do realizacji jednego z zadań własnych Gminy na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. organizacji i realizacji pracy z rodziną na terenie Gminy Miejskiej Dzierżoniów, Burmistrz Dzierżoniowa wyznaczył Ośrodek Pomocy Społecznej. W strukturach organizacyjnych Ośrodka od 2012 r. funkcjonuje Zespół ds. asysty rodzinnej, który realizuje zadania wynikające z ustawy i ma na celu wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, w których występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Partnerem Gminy Miejskiej Dzierżoniów w zaspokajaniu dziecka i rodzinie potrzeb edukacyjno – wychowawczych są placówki oświatowe. Działania w tym zakresie podejmowane są również przez organizacje pozarządowe m.in. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. W następnej perspektywie programowej realizatorem Programu będzie również Centrum Aktywizacji Społecznej, które świadczyć będzie kompleksowe, zintegrowane usługi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z zakresu integracji, reintegracji społecznej, aktywizacji społecznej i zawodowej, pomocy społecznej, prawnej oraz animacji społecznej. Działania w obszarze polityki rodzinnej będą realizowane poprzez współdział oraz koordynację jednostek i organizacji pozarządowych, które w oparciu o swoje cele statutowe zobowiązane będą do udzielania wsparcia rodzinom potrzebującym pomocy. Z uwagi na to, że każda z organizacji powołana została do świadczenia pomocy z różnych dziedzin, będzie można zapewnić kompleksowe i komplementarne wsparcie dla tej grupy mieszkańców.

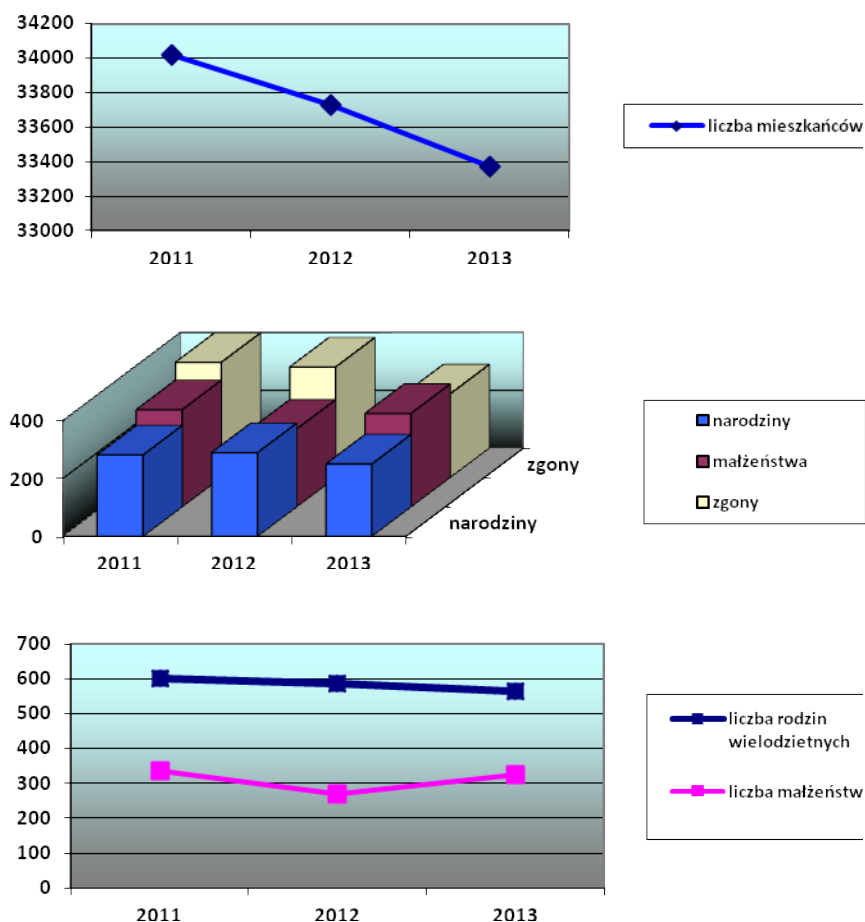
Rozdział 2.

Diagnoza

1. Diagnoza przygotowana na potrzeby realizacji Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata: 2012-2014 wynikała z analizy problemów społecznych dokonanej w związku z powstaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2009 – 2015. Wyniki przeprowadzonej wówczas diagnozy pozwoliły ocenić kondycję rodzin z terenu miasta oraz wskazać główne obszary problemowe, które skoncentrowały się na kształtowaniu postaw prospołecznych oraz wzmocnieniu wsparcia dla rodziny, usprawnieniu funkcjonowania systemu rodzinnego poprzez tworzenie programów partnerskich na rzecz wsparcia rodziny. Zgromadzone wówczas dane statystyczne wskazywały, że model organizacji opieki nad dzieckiem i rodziną nie zapewniał oczekiwanych zmian w tym zakresie. Zaobserwowano jako niepożądane zjawiska: wzrost wskaźnika dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną, brak odpowiedniego wsparcia rodziny oraz niewielką ofertę pomocy środowiskowej dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Punktem wyjścia do przygotowania diagnozy problemów społecznych w ramach opracowywanego Dzierżoniowskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017 jest w głównej mierze analiza skuteczności działań podjętych w poprzednim okresie programowania i dopasowanie jej do aktualnych potrzeb.

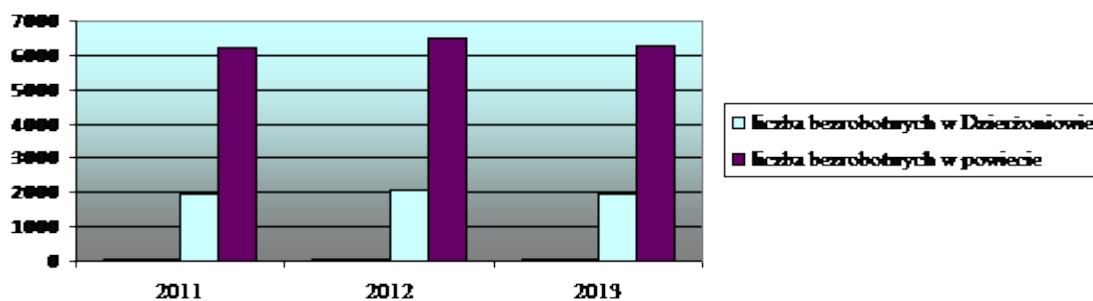
2. Charakterystyka społeczno – demograficzna Dzierżoniowa.

- 1) Na przestrzeni obowiązywania Programu zauważa się tendencję zmniejszania liczby mieszkańców Dzierżoniowa, czego konsekwencją jest systematycznie utrzymująca się większa liczba zgonów niż narodzin. Utrzymująca się natomiast na stabilnym poziomie liczba małżeństw nie przekłada się generalnie na zwiększenie liczby urodzeń. Spada również liczba rodzin wielodzietnych w mieście.

Dzierżoniów jest miastem, w którym systematycznie zwiększa się liczba i udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców. Obecnie proces starzenia się jest jednym z ważniejszych problemów społecznych. Tendencja ta powoduje, że mieszkańcy Dzierżoniowa tworzą populację „**starą demograficznie**”. Procesy demograficzne i społeczne sprawiają, że rodzice sprawujący opiekę nad własnymi dziećmi muszą często zajmować się jednocześnie swoimi rodzicami, nierzadko chorymi i niesamodzielnymi. Stan ten będzie się nasilać.

- 2) Drugim zauważalnym problemem, który rzutuje na stan dzierżoniowskich rodzin jest **bezrobocie**. Strukturę bezrobocia na terenie Dzierżoniowa obrazuje poniższy wykres:

W badaniu dla sfery problemów rodzinnych związanych z pozostawianiem bez pracy zauważalna jest tendencja pogarszania się sytuacji rodzinnej ze względu na długotrwałe bezrobocie. Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach ustawy o pomocy społecznej, bezrobocie i ubóstwo ciągle pozostaje jednym z głównych powodów jej przyznania. Trudna

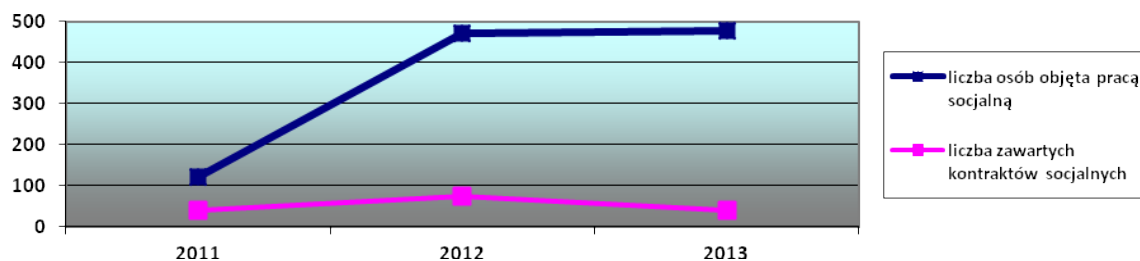
sytuacja finansowa dzierżoniowskich rodzin automatycznie generuje inne problemy sfery społecznej w postaci: **ubóstwa, bezradności, przemocy czy uzależnień.**

Powody przyznania pomocy:

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Ubóstwo	1056	1018	567	2428	1412	1271
Bezrobocie	886	756	657	1856	1663	1606
Niepełnosprawność	400	313	335	803	572	660
Długotrwała lub ciężka choroba	320	394	375	736	700	708
Alkoholizm	175	184	117	525	404	257
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	187	153	161	672	413	566
Przemoc w rodzinie	88	80	9	264	176	36
Bezdomność	66	58	56	76	70	74
Potrzeba ochrony macierzyństwa	57	34	28	304	190	145
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	14	9	25	32	10	56
Narkomania	1	3	5	1	7	9
Dane	Dane za 2011 r.	% liczby mieszkańców	Dane za 2012 r.	% liczby mieszkańców	Dane za 2013 r.	% liczby mieszkańców
Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	2428	7%	2789	8%	2269	6,8%
Liczba wydanych kart żywnościowych w ramach programu PEAD	280	X	148	X	312	X
Kwota świadczeń w zł na 1 mieszkańca	53,52		59,38		55,09	

Stan bezrobocia i ubóstwa bezpośrednio przekłada się na liczbę osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Pomimo utrzymującego się od paru lat stałego poziomu bezrobocia w Mieście, liczba osób korzystających ze wsparcia finansowego systematycznie maleje i świadczy o poprawiającej się stopniowo kondycji ekonomicznej dzierżoniowskich rodzin. Niewątpliwie na ten pozytywny stan miała wpływ praca pracowników socjalnych, którzy podejmowali działania w aspekcie mobilizowania kręgu świadczeniobiorców do przezwyciężania trudności i podejmowania aktywności zawodowej.

Tendencję tę obrazuje poniższy wykres:

Pomimo pozytywnego trendu, ubóstwo w dalszym ciągu pozostaje newralgicznym problemem dzierżoniowskich rodzin i wyzwaniem dla instytucji zajmujących się polityką społeczną i rodzinną.

- 3) Należy zwrócić uwagę, że ważnymi czynnikami amortyzującymi niekorzystny wpływ zachodzących procesów na funkcjonowanie rodziny jest trwałość więzów rodzinnych, zdolność poszczególnych jej członków do samodzielnego i konstruktywnego rozwiązywania problemów życiowych oraz poziom integracji społecznej na poziomie środowisk lokalnych. Program wspierania rodziny jest kierowany do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Problemy opiekuńczo-wychowawcze są doświadczane przez większość, jak nie wszystkie rodziny z dziećmi i wynikają z naturalnych faz rozwoju rodziny. Trudności te jednak większość rodzin potrafi pokonać samodzielnie wykorzystując własne możliwości i zasoby, a także korzystając z powszechnie dostępnych usług i instytucji. Istnieją jednak rodziny, które z racji doświadczanych problemów, nie są w stanie samodzielnie wypełnić funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Niestety ten problem dotyka znacznej części dzierżoniowskich rodzin i corocznie się nasila. Bezradność jako nieumiejętność radzenia sobie z codziennymi problemami może być konsekwencją takich problemów jak: niepełnosprawność, uzależnienia, bezrobocie, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego. Należy jednak zauważyć, że bezradność może stanowić również przyczynę wymienionych powyżej dysfunkcji. Niejednokrotnie problemy te przenikają się, współistnieją, dlatego też niezwykle trudno jest wskazać problem pierwotny.

Powód trudnej sytuacji życiowej klientów	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. dom.	187	153	161	672	413	566
Liczba rodzin posiadających deficyty wychowawczo - opiekuńcze	74	153	161	X	X	X

- 4) Dlatego niebagatelną rolę mogą tu odegrać wprowadzane lokalne programy społeczne nastawione na udzielanie systemowego wsparcia i pomocy rodzinom znajdującym się w kryzysie lub przeżywającym przejściowe trudności w funkcjonowaniu społecznym. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że istnieje potrzeba, aby osoby i instytucje odpowiedzialne za organizację opieki nad dzieckiem i rodziną udzieliły im wsparcia.

Znaczącą rolę odgrywa tu praca **asystentów rodziny**, których działania obejmują coraz szersze grono rodzin potrzebujących pomocy.

Opis działania	Rezultat działania za		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Liczba rodzin, z którymi pracował asystent rodziny	18	23	27

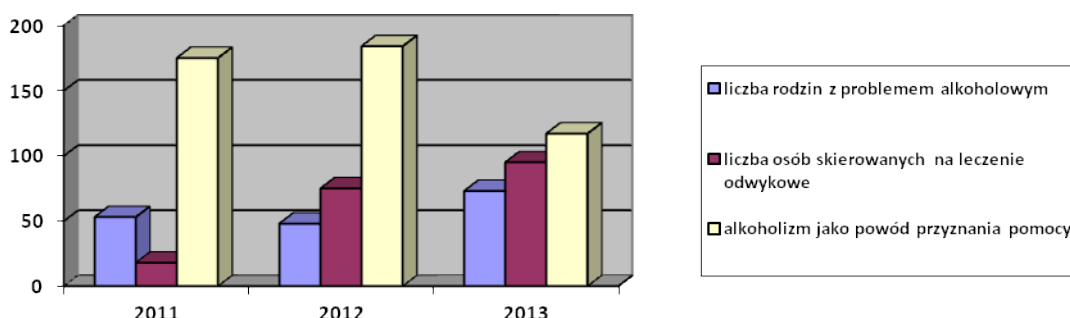
Liczba dzieci poza rodziną biologiczną w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	48	38	25
---	----	----	----

Asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną niewydolną w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Stąd głównym celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę, którą się opiekuje, podstawowego poziomu stabilności życiowej umożliwiającej jej wychowywanie dzieci i zapobieżeniu doprowadzenia do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w pieczy zastępczej. Asystent pomaga również rodzicom ubiegającym się o odzyskanie władzy rodzicielskiej. Pod kątem realizacji Programu wspierania rodziny to właśnie działania asystenta rodziny stają się podstawą realizacji założeń programowych.

W przyszłym okresie programowym należy jako wskaźnik efektów podejmowanych działań wykazać **liczbę rodzin pracujących z asystentem**, w których to rodzinach nastąpiła **poprawa ich funkcjonowania**.

- 5) Kolejnym zdiagnozowanym problemem wśród dzierżoniowskich rodzin jest **alkoholizm**. Na przestrzeni funkcjonowania Programu nie udało się zmniejszyć odsetka rodzin, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu, ale za to więcej osób zostało skierowanych na leczenie odwykowe oraz znacząco spadła liczba przyznanych świadczeń z powodu alkoholizmu. Z uwagi jednak na to, że problem alkoholu dotyka bezpośrednio wszystkich członków rodziny, przede wszystkim dzieci, dlatego ze szczególną uwagą należy zaplanować działania w tym obszarze w następnym okresie programowym.

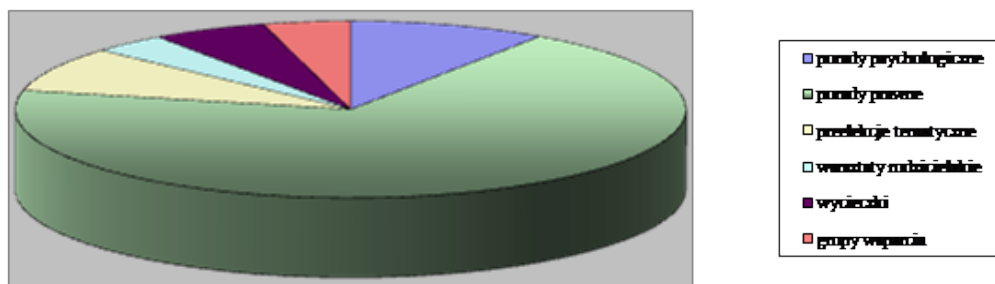
Analizę powyższego problemu obrazuje poniższy wykres:

- 6) Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze objęte pomocą korzystają także z innych form pracy z rodziną, do których należą: dostęp do poradnictwa specjalistycznego (konsultacje psychologiczne, pedagogiczne i zdrowotne, z doradcą zawodowym, poradnictwo prawne), udziału w grupach edukacyjnych i wsparcia, ukierunkowanych na pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych i poszukiwaniu pracy, integrację członków rodziny, poprawę komunikacji wewnątrz rodziny, kształtowanie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania finansami.

Formy prowadzonych działań obrazuje poniższa tabela:

Opis działania	Rezultat działania za		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Liczba rodzin, z którymi pracował asystent rodziny	18	23	27
Liczba rodzin dysfunkcyjnych objętych monitoringiem	79	143	151
Liczba rodzin objętych monitoringiem szczególnym	18	21	12

3. Program Wspierania Rodziny jest realizacją obowiązku nałożonego na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to ustawa nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminy powinien realizować następujące zadania:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

4. W oparciu o przeprowadzoną diagnozę funkcjonowania rodzin na przestrzeni realizowania Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniów w latach: 2012 – 2014, wskazuje się, że najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc jest bezrobocie i ubóstwo. Kolejną przyczyną korzystania ze wsparcia pomocy społecznej jest niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz alkoholizm w rodzinie. Stąd w przyszłym okresie programowym należy zintensyfikować działania w tych obszarach. Z uwagi na dostrzeżoną tendencję wzrostową w zakresie liczby rodzin dysfunkcyjnych, rodzin z deficytami opiekuńczymi i problemem alkoholowym, wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Dzierżoniowa wzmocniono w 2014 r. działania edukacyjne skierowane do tych rodzin. Położono nacisk na takie działania, które koncentrują się między innymi na kształceniu umiejętności rodzin w zakresie: pełnienia roli rodzica, opiekuna, gospodarowania budżetem, wprowadzania elementów prozdrowotnego stylu życia na miarę posiadanych możliwości, pielęgnacji niemowlęcia, dziecka, osoby starszej i niepełnosprawnej itp. W tym celu na bieżąco opracowywano i realizowano liczne projekty socjalne, których głównym założeniem jest dążenie do zmian w rodzinie. Pozytywnym aspektem jest możliwość włączania w działania na rzecz rodzin również inne jednostki, przede wszystkim organizacje pozarządowe, które poprzez realizację swoich celów statutowych mogą zaoferować wsparcie dla rodzin potrzebujących pomocy poprzez formy pomocy w postaci organizacji warsztatów rodzicielskich, konsultacji wychowawczych, socjoterapii czy wsparcia psychologicznego. Ten potencjał należy wykorzystać w przyszłym okresie programowania.

5. Z uwagi na powyższą analizę, punktem wyjścia do opracowania założeń Programu na następny okres powinno być zintensyfikowanie działań w zdiagnozowanych obszarach problemowych. Wskazuje się również na potrzebę uwzględniania, we wszelkich działaniach skierowanych do środowisk społecznych Gminy Miejskiej Dzierżoniów, następujących założeń organizacyjnych:

- 1) **wielosektorowość** traktowana jako prowadzenie kluczowych działań programu w oparciu o różne systemy i branże: edukacja, kultura, zdrowie, sport itp;
- 2) **dialog społeczny**, który rozumiany jest jako proces konsultacji społecznych, prowadzonych na różnych etapach opracowywania i realizacji programu, ale także jako **procedury komunikacji** w zakresie skutecznej artikulacji potrzeb społecznych oraz pozyskiwania przez instytucje zajmujące się polityką społeczną informacji o potrzebach społecznych;
- 3) **partnerstwo** wyrażane wzmocnioną współpracą z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami zajmującymi się polityką społeczną i rodzinną.

Rozdział 3.

Monitoring i ewaluacja Programu za lata 2012-2014

1. Program Wsparcia Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniów podlegał monitoringowi pod kątem:

- 1) realizacji zadań zaplanowanych w programie,
- 2) osiągniętych wskaźników,
- 3) poniesionych kosztów.

2. Monitoring Programu odbywał się systematycznie poprzez coroczną ocenę działań podejmowanych w ramach wypełniania wyznaczonych celów i dokonywany był w oparciu o sprawozdawczość instytucji zaangażowanych w ich realizację. W terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz Dzierżoniowa przedkładał Radzie Miejskiej Dzierżoniowa sprawozdanie z realizacji Programu oraz przedstawiał potrzeby związane z jego realizacją zgłoszone przez Realizatorów Programu.

CEL I: Tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny					
L P	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji (2012-2014)	Realizatorzy	Osiągni ęty wskaźni k w 2012 r.	Osiągnięty wskaźnik w 2013 r.
1	Utworzenie w ramach struktury organizacyjnej Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	Zmiana statutu OPS	Gmina Miejska Dzierżoniów Ośrodek Pomocy Społecznej	Uchwała Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 29.12.2011 r. Nr XVII/126/11 o nadaniu Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie	Uchwała Rady Miejskiej Dzierżoniowa z 29.12.2011 r. Nr XVII/126/11 o nadaniu Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie
2	Monitoring rodzin dysfunkcyjnych	Liczba rodzin objętych monitoringiem	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 143	Łącznie 151
3	Organizowanie akcji informacyjnych	Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji	Urząd Miasta Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 76	Łącznie 67

	no – edukacyjnych (konferencje dla rodziców)		placówki oświatowe organizacje pozarządowe		
4	Doskonale nie kompetencji pracowników socjalnych i asystenta rodziny (szkolenia)	Liczba szkoleń	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 10	Łącznie 12
5	Tworzenie i realizacja programów w podnoszących kompetencje psychologiczno – społeczne rodziców	Liczba utworzonych zrealizowanych programów/ szkoleń	Ośrodek Pomocy Społecznej OIK organizacje pozarządowe	Łącznie 10	Łącznie 1
6	Poradnictwo prawno-psychologiczne	Liczba udzielonych porad prawnych i psychologicznych	Ośrodek Pomocy Społecznej OIK organizacje pozarządowe	Łącznie 925	Łącznie 987
7	Doskonale nie usług dla rodzin, w tym usług opiekuńczych	Liczba rodzin objętych usługami opiekuńczymi, liczba programów na rzecz rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej organizacje pozarządowe	Łącznie 103	Łącznie 115
8	Zatrudnienie asystentów rodzin	Liczba zatrudnionych asystentów	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 2	Łącznie 2
9	Organizowanie akcji promujących znaczenie więzi społecznych	Liczba przeprowadzonych akcji	Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie OIK organizacje pozarządowe Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Łącznie 16	Łącznie 19
10	Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny oraz ułatwianie innych usług społecznych, takich jak terapia	Liczba osób skierowanych na terapię dla sprawców przemocy, Liczba osób skierowanych na terapię odwykową	Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie OIK Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizacje pozarządowe	Łącznie 147	Łącznie 140

	odwykwa , terapia dla sprawców przemocy i innych w miarę potrzeb wynikając ych z planu pracy z rodziną					
1 1	Podjęcie działań zmierzając ych do powołania rodzin wspierając ych rodzinę biologiczną	Liczba powołanych rodzin wspierających	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 0	Łącznie 0	
CEL II: Praca z rodziną						
1	Organizow anie grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemam i	Liczba grup wsparcia	Ośrodek Pomocy Społecznej OIK organizacje pozarząd owe	Łącznie 5	Łącznie 4	
2	Prowadzen ie pogłębione j pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny oraz wsparcie finansowe na zasadach przewidzia nych w ustawie o pomocy społecznej	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 78	Łącznie 39	
3	Kierowani e asystenta do pracy z rodziną	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 23	Łącznie 27	
4	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 8	Łącznie 6	

5	Przygotowanie planu pracy z rodziną	Liczba planów pracy	Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Łącznie 93	Łącznie 49
6	Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczych wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych, świetlic socjoterapeutycznych	Liczba dzieci korzystających ze wsparcia	OIK placówki oświatowe organizacje pozarządowe	Łącznie 433	Łącznie 414
CEL III: Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka					
1	Udzielanie zasiłków dla rodzin z dziećmi, w tym zasiłków na dożywianie	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 785	Łącznie 689
2	Organizowanie i wspieranie usług wolontarystycznych na rzecz rodziny	Liczba rodzin wspieranych przez wolontariuszy	Ośrodek Pomocy Społecznej	Łącznie 3	Łącznie 1
3	Prowadzenie świetlic środowiskowych, warsztatów doskonalących umiejętności psychospołeczne dla dzieci i młodzieży szkolnej	Liczba świetlic, warsztatów	organizacje pozarządowe placówki oświatowe	Łącznie 69	Łącznie 66

3. Na przestrzeni obowiązywania Programu pod kątem przeprowadzonego monitoringu uwidocznione zostały istotne potrzeby. W szczególności dotyczy to zwiększenia ilości programów i szkoleń podnoszących kompetencje psychologiczno - społeczne rodziców, co docelowo ma wpłynąć na wsparcie rodziny naturalnej, w której mogą pojawić się problemy. Dotyczy to głównie rodziców, którzy nie są przygotowani do pełnienia swoich ról, często z przyczyn od nich niezależnych. Kolejną bardzo ważną potrzebą do realizacji na rzecz pomocy rodzinom jest konieczność zwiększenia liczby asystentów rodzin, których rolą jest codzienna praca z rodziną w celu poprawy jej funkcjonowania. Przy stale rosnącej liczbie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze wdrażanie pracy metodą asystentury rodzinnej jest dalece pożądane.

4. Dążenie do większej reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej to także wiodąca potrzeba wymagająca realizacji w zwiększonym zakresie. W roku 2012 - 8 dzieci, zaś w 2013 r. tylko 6 dzieci powróciło do swoich biologicznych rodzin, stąd aby ta liczba systematycznie rosła należy zwiększyć interdyscyplinarną pracę z rodzinami biologicznymi. Kolejną równie istotną potrzebą jest zwiększenie działań prewencyjno - profilaktycznych na rzecz rodziny, a w szczególności prowadzenie terapii dla sprawców przemocy. Z doświadczenia i wiedzy w tym zakresie wynika, że osoby doznające przemocy pomimo toczących się postępowań karnych, nadal pozostają we wspólnym mieszkaniu z osobą stosującą przemoc, dlatego obok edukacji, czy terapii dla sprawców, należy zapewnić ofiarom przemocy instytucję ochronną poprzez możliwość zapewnienia mieszkań interwencyjnych.

5. W celu uzyskania zadowalających efektów pożądana jest wzmocniona współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami zajmującymi się polityką społeczną i rodzinną. Duże znaczenie mają tu funkcjonujące na terenie Dzierżoniowa organizacje pozarządowe, które oferują szereg działań zmierzających do integracji i aktywizacji zawodowej osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Szereg działań, w tym kierunku prowadzi Centrum Aktywizacji Społecznej, które oferuje wsparcie dla całych rodzin, jak i osób indywidualnych. Są to zarówno porady indywidualne dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działania zmierzające do podniesienia kompetencji rodzicielskich, dlatego też organizacje pozarządowe działające w sferze polityki rodzinnej zostaną jako realizatorzy Programu włączeni w proces wspierania rodziny na terenie Gminy Miejskiej Dzierżoniów. Jeszcze większy nacisk położy się w przyszłym okresie programowania na działania placówek oświatowych, które niejednokrotnie jako pierwsze mogą zdiagnozować potencjalne dysfunkcje występujące w rodzinie poprzez działania wychowawcy, pedagoga szkolnego.

6. Przeprowadzony monitoring działań podejmowanych na gruncie Programu posłuży do przyjęcia odpowiednich procedur aktualizacyjnych w następnym okresie programowym. Na podstawie danych z monitoringu i ewaluacji oraz na podstawie analizy aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście dokonany zostanie wybór zadań priorytetowych na lata następne oraz w miarę potrzeb uzupełni się katalog zadań niezbędnych do realizacji, a także zweryfikuje się cele strategiczne i operacyjne. Pozwoli to w przyszłości na jeszcze skuteczniejszą i efektywniejszą realizację działań w sferze polityki rodzinnej.

Rozdział 4. Cele Programu

1. **Cel główny:** Poprawa warunków do rozwoju rodziny, poprzez wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką i wychowaniem oraz ochroną dziecka.

2. Cele szczegółowe:

- 1) tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny,
- 2) praca z rodziną,
- 3) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka.

Rozdział 5. Odbiorcy programu

1. Odbiorcami programu są:

- 1) rodziny z Dzierżoniowa przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież z Dzierżoniowa, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin z Dzierżoniowa.

Rozdział 6. Realizatorzy Programu

1. Przy realizacji Programu współpracować powinny w szczególności:

1) podmioty publiczne:

- a) Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie,
- b) Urząd Miasta w Dzierżoniowie (Wydział Infrastruktury Społecznej),
- c) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) Zespół Interdyscyplinarny,
- e) Placówki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja) z terenu Gminy Miejskiej Dzierżoniów,
- f) Straż Miejska.

2) podmioty niepubliczne:

- a) przedszkola i szkoły niepubliczne,
- b) organizacje pozarządowe m.in. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski i Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Centrum Aktywizacji Społecznej, Caritas,

3) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

2. Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

Rozdział 7. Zadania do realizacji na okres: 2015 – 2017

CEL I: Tworzenie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny				
L. P	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy	Źródła finansowania
1.	Doskonalenie pracy Zespołu ds. Asysty Rodzinnej (w tym szkolenia)	Liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa ich funkcjonowania/ liczba szkoleń	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS
2.	Doskonalenie kompetencji pracowników socjalnych (szkolenia)	Liczba szkoleń	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS
3.	Prowadzenie cyklicznych superwizji dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny	Liczba superwizji	Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Aktywizacji Społecznej	Budżet OPS, CAS
4.	Monitoring rodzin dysfunkcyjnych	Liczba rodzin objętych monitoringiem	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS

5.	Organizowanie akcji informacyjno – edukacyjnych (konferencje dla rodziców, nauczycieli)	Liczba zorganizowanych spotkań, konferencji	Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Centrum Aktywizacji Społecznej, Straż Miejska	Budżety jednostek	
6.	Tworzenie i realizacja programów podnoszących kompetencje psychologiczno – społeczne rodziców	Liczba utworzonych zrealizowanych programów/ szkoleń	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Centrum Aktywizacji Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Budżety jednostek	
7.	Poradnictwo prawne oraz psychologiczne	Liczba udzielonych porad prawnych i psychologicznych	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe, Centrum Aktywizacji Społecznej	Budżety jednostek	
8.	Organizowanie akcji promujących znaczenie więzi społecznych	Liczba przeprowadzonych akcji	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Interwencji Kryzysowej organizacje pozarządowe Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Aktywizacji Społecznej, placówki oświatowe	Budżety jednostek	
9.	Podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny oraz zwiększanie dostępności innych usług społecznych, takich jak terapia odwykowa, terapia dla sprawców przemocy i innych w miarę potrzeb wynikających z planu pracy z rodziną	Liczba osób skierowanych na terapię dla sprawców przemocy, Liczba osób skierowanych na terapię odwykową	Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe, Centrum Aktywizacji Społecznej, Straż Miejska	Budżety jednostek	
10.	Podjęcie działań zmierzających do powołania rodzin wspierających rodzinę biologiczną	Liczba powołanych rodzin wspierających	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS	
11.	Zapewnienie kompleksowej pomocy (psychologicznej, socjoterapeutycznej i prawnej) członkom rodzin, w których występuje przemoc	Liczba osób, którym udzielono wsparcia, w tym mieszkań interwencyjnych	Zespół interdyscyplinarny, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Centrum Aktywizacji Społecznej	Budżety jednostek	
CEL II: Praca z rodziną					
L.	Zadania do	Wskaźniki	Realizatorzy	Źródła finansowania	

P	realizacji	realizacji		
1.	Prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny oraz wsparcie finansowe na zasadach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej	Liczba zawartych kontraktów socjalnych	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS
2.	Kierowanie asystenta do pracy z rodziną	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS
3.	Dążenie do reintegracji rodziny poprzez pracę z rodziną biologiczną na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe	Budżety jednostek
4.	Przygotowanie planu pracy z rodziną	Liczba planów pracy	Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Budżety jednostek
5.	Organizowanie grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemami	Liczba grup wsparcia	Ośrodek Pomocy Społecznej Ośrodek Interwencji Kryzysowej, organizacje pozarządowe, Centrum Aktywizacji Społecznej	Budżety jednostek
6.	Prowadzenie placówek opiekuńczych wsparcia dziennego, (środowiskowe, ogniska wychowawcze)	Liczba dzieci objęta wsparciem w ramach placówek	organizacje pozarządowe np. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Caritas	Budżety jednostek
7.	Pedagogizacja rodziców	Liczba szkoleń/spotkań/warsztatów	placówki oświatowe	Budżety jednostek
CEL III: Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka				
L.p.	Zadania do realizacji	Wskaźniki realizacji	Realizatorzy	Źródła finansowania
1.	Udzielanie zasiłków dla rodzin z dziećmi, w tym zasiłków na dożywianie	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Ośrodek Pomocy Społecznej	Budżet OPS
2.	Organizowanie i wspieranie usług	Liczba rodzin wspieranych	Ośrodek Pomocy Społecznej,	Budżety jednostek

	wolontarystycznych na rzecz rodziny	przez wolontariuszy	organizacje pozarządowe, Centrum Aktywizacji Społecznej	
3.	Prowadzenie świetlic środowiskowych, świetlic socjoterapeutycznych, warsztatów doskonalących umiejętności psychospołeczne dla dzieci i młodzieży szkolnej	Liczba świetlic/ warsztatów	organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	Budżety jednostek
4.	Podejmowanie działań profilaktycznych (dot. uzależnień, przeciwdziałania przemocy) kierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba działań/akcji	Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Straż Miejska, organizacje pozarządowe, Centrum Aktywizacji Społecznej, placówki oświatowe	Budżety jednostek

Rozdział 8.

Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. W związku z tym, że to asystent rodziny zajmuje się pomocą i pracą z rodziną niewydolną w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, a głównym celem jego pracy jest zapobieganie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Efektem podejmowanych działań będzie liczba rodzin, w których nastąpi poprawa funkcjonowania.

2. Do innych mierzalnych efektów realizacji działań można zaliczyć:

- 1) integracja rodzin - wzmocnienie więzi rodzinnych,
- 2) współpraca pomiędzy rodziną a środowiskiem,
- 3) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie,
- 4) zwiększenie świadomości w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych,
- 5) zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych,
- 6) udzielanie niezwłocznego wsparcia rodzinom w kryzysie,
- 7) poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia,
- 8) zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom,
- 9) wzrost liczby specjalistów przygotowanych do pracy z rodziną problemową.

Rozdział 9. Finansowanie

1. Środki finansowe na realizację Programu pochodzą z następujących źródeł:

- 1) budżetu Miasta w części wynikającej z zakresu zadań własnych Miasta,
- 2) dotacji celowych z budżetu Państwa,
- 3) z innych źródeł.

Rozdział 10. Komunikacja i Promocja

1. Plan zarządzania komunikacją zawiera:

- 1) określone narzędzia, przy użyciu których przekazywane będą informacje nt. postępów w realizacji programu,
- 2) potrzeby komunikacyjne stron zainteresowanych programem,
- 3) sposób, formę i częstotliwość informacji przekazywanej poszczególnym grupom odbiorców.

2. Cele komunikacji. Założenia komunikacyjne obejmują podstawowe zasady zmierzające do realizacji wytyczonych celów komunikacyjnych, którymi będą:

- 1) zapewnienie właściwego obiegu informacji – efektywności wdrażania,
- 2) informowanie o przebiegu realizacji programu i jego monitoring,
- 3) mobilizacja do aktywnego udziału, zaangażowania grup zainteresowanych,

3. Zarządzanie komunikacją dotyczyć będzie określenia potrzeb informacyjnych interesariuszy programu (rodziny, realizatorzy programu) oraz ustalenia narzędzi komunikacyjnych zmierzających do realizacji celów komunikacyjnych programu.

4. Nacisk położony zostanie na komunikowanie wewnętrzne pomiędzy stronami zainteresowanymi, zwłaszcza na właściwy, skuteczny i systematyczny obieg informacji w ramach działań stałych, uzupełniany działaniami cyklicznymi na wszystkich etapach realizacji programu.

5. Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna w ramach programu odbywać się będzie w ramach:

- 1) spotkań/konsultacji/ realizatorów programu, które mogą się pojawić w trakcie realizacji programu,
- 2) spotkań/konsultacji/realizatorów programu z grupą beneficjentów programu,
- 3) corocznych narad realizatorów programu,
- 4) sprawozdań, zestawień, raportów, analiz wynikających z realizacji programu, a opracowywanych przez realizatorów programu,
- 5) informowania podmiotów zewnętrznych o realizowanym programie,

6. Głównym dostawcą informacji nt. programu będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w związku z realizacją przez tę jednostkę większości zadań wyznaczonych w programie.

7. Każdy z realizatorów zobowiązany jest do gromadzenia danych w związku z prowadzonymi działaniami w programie.

8. Realizatorzy zobowiązani są do sporządzania rocznych sprawozdań dot. realizacji założonych zadań/rezultatów/wskaźników oraz zawierające potrzeby na rok następny w celu wypełnienia obowiązków sprawozdawczych.

9. Wymaga się, aby realizatorzy programu przestrzegali ustalonych terminów przekazywania kluczowych informacji zgodnie z przyjętymi zasadami i z zachowaniem ustalonej zawartości komunikatów. W tym celu zostanie przekazany wzór sprawozdania.

10. Wypełnianie obowiązków informacyjnych i promocyjnych będzie elementem planu komunikacji.

11. W celu promowania programu oraz zapewnienia przejrzystości komunikacji realizatorzy programu zobowiązani są do informowania o programie jak najszersze grono odbiorców poprzez:

- 1) strony internetowe,
- 2) informacje w mediach,
- 3) ulotki informacyjne o działaniach podejmowanych na rzecz rodziny i jej członków,
- 4) organizację otwartych konferencji, seminariów realizatorów programu z grupami docelowymi np. Akademia rodzica,
- 5) spotkania szkoleniowe, imprezy kulturalno – rozrywkowe.

Rozdział 11. Monitoring na lata 2015-2017

1. Monitoring programu odbywać się będzie poprzez coroczną ocenę:

- 1) realizacji zadań zaplanowanych w programie,
- 2) osiągniętych wskaźników,
- 3) poniesionych kosztów.

2. W terminie do 31 stycznia każdego roku Realizatorzy programu przedłożą Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie częściowe sprawozdania z realizacji Dzierżoniowskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 - 2017 za rok poprzedni oraz wskażą potrzeby związane z realizacją Programu na rok następny.

3. W terminie do 28 lutego każdego roku Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej przedłoży Burmistrzowi Dzierżoniowa zbiorcze sprawozdanie z realizacji Programu oraz przedstawi zestawienie potrzeb związanych z realizacją Programu na rok następny.

4. W terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz Dzierżoniowa przedłoży Radzie Miejskiej Dzierżoniowa sprawozdanie z realizacji Programu oraz przedstawi potrzeby związane z jego realizacją zgłoszone przez Realizatorów Programu.

5. Stały monitoring programu prowadzony będzie przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżoniowie.

6. W celu przeglądu realizowanych celów i zadań pod kątem ich efektywności nastąpi ich monitoring poprzez spotkania roczne realizatorów programu.

7. Burmistrz Dzierżoniowa sprawuje nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Rozdział 12. Podsumowanie

1. Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. Zawarte w Programie propozycje będą realizowane w toku bieżącej pracy poszczególnych jednostek.

2. Z dokumentu wynikają następujące kierunki działań dla Gminy Miejskiej Dzierżoniów:

- 1) położenie głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku,

- 2) wzmocnienie działań profilaktycznych,
- 3) doskonalenie metod pracy z rodziną,
- 4) realizowanie różnych form pomocy rodzinie,
- 5) rozwój placówek wsparcia dziennego, świetlic, klubów,
- 6) współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoła, policja, sąd, PCPR),
- 7) praca asystentów rodzin, których zadaniem jest wzmocnienie rodziny poprzez prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną,

3. Program ma przede wszystkim zapewnić rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczych wsparcie, które w szczególności polega na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny,
- 4) pomocy w integracji rodziny,
- 5) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji rodziny.

4. Wskazane propozycje zawierają przede wszystkim działania profilaktyczne i wspomagające. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów należy zwrócić szczególną uwagę na konieczność współdziałania wielu służb i organizacji, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie. W działaniach na rzecz rodziny szczególną rolę należy przypisać organizacjom pozarządowym i kościelnym. Ponadto nie można zapominać o tym, że wspieranie rodziny prowadzone jest za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych. Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. Niezbędne jest także systematyczne podnoszenie świadomości społecznej, promowanie rodzinnego stylu życia.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie uchwalenia Dzierżoniowskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017.

1. Cel i przewidywane skutki:

Celem projektu uchwały jest przyjęcie Dzierżoniowskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2017.

2. Aktualny stan faktyczny i prawny:

Obowiązek uchwalenia 3-letniego programu dotyczącego wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przywoływany przepis określa, że opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy i przyjmowany jest w formie uchwały. Obecnie w Gminie Miejskiej Dzierżoniów realizowany jest Program Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniowa na lata 2012-2014, który w obecnym roku traci moc obowiązywania. Z uwagi na powyższe należy ustanowić działania na rzecz wspierania rodziny na następny okres programowy tj. 2015 – 2017, co należy do właściwości Rady Miejskiej Dzierżoniowa.

Program będzie wpisywał się w nową Strategię Zrównoważonego Rozwoju Lokalnego Dzierżoniowa na lata 2014 - 2020. Działania przewidziane w Programie stanowią uzupełnienie kierunku strategicznego Rozwoju kreatywnego kapitału ludzkiego, celu operacyjnego II.7 – Wychowania prospołecznego i wsparcia systemu rodzinnego. Program ukierunkowany będzie przede wszystkim na podejmowaniu działań z zakresu wspierania rodzin mających trudności w samodzielnym wypełnianiu funkcji wobec dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z opieką, wychowaniem i ich ochroną.

3. Różnice między dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym.

W wyniku dokonanej weryfikacji działań i ewaluacji Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniów na lata 2012 – 2014, Zespół ds. ewaluacji i opracowania Programu Wspierania Rodziny Gminy Miejskiej Dzierżoniów dokonał weryfikacji celów i zadań wyznaczonych w poprzednim okresie programowania. W oparciu o przeprowadzoną analizę przyjęto, że nastąpi kontynuacja realizacji celów i zadań, ale zostały one zmodyfikowane i dopasowane do aktualnych potrzeb instytucjonalno - społecznych. Ustalonych zostało kilka nowych zadań, które uzupełnią dotychczasowe rozwiązania organizacyjne i programowe, co pozwoli na pełne zaspokajanie potrzeb dziecka i rodziny. Cele jakie stawia przed sobą Program ukierunkowane są przede wszystkim na zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców. Cele szczegółowe nastawione są na wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. poprzez organizowanie grup wsparcia, dostarczanie wiedzy i rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, pracę z rodziną w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną), podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej (bieżące wsparcie asystentów rodziny - systematyczna praca z rodzinami z problemem bezradności, warsztaty dla rodziców, poradnictwo), podejmowanie działań na rzecz zwiększenia samodzielności ekonomicznej rodzin – zajęcia/warsztaty z zakresu kształtowania aktywnych postaw społecznych i zawodowych), zapewnienie infrastruktury oraz zwiększenie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego (poradnictwo,

terapia, mediacje, pomoc prawna dla rodzin - odpowiednio do potrzeb, rozwijanie asystentury rodzinnej. Takie podejście ma przynieść mierzalny efekt w postaci doskonalenia systemu wspierania rodzin w latach 2015 – 2017.

Konsekwencje finansowe dla budżetu miasta.

Źródłem finansowania Programu będą budżety realizatorów Programu tj. jednostek organizacyjnych Gminy Miejskiej Dzierżoniów i organizacji pozarządowych. Przewiduje się również możliwość finansowania części zadań ze środków budżetu państwa oraz środków pozyskanych z innych źródeł w formie dofinansowania zadań.

5. Rozdzielnik dla odbiorców wewnętrznych i zewnętrznych.

- 1) Wewnętrzni: Wydział Infrastruktury Społecznej.
- 2) Zewnętrzni: Wojewoda Dolnośląski, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe Gminy Miejskiej Dzierżoniów, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Centrum Aktywizacji Społecznej.

Zastępca Burmistrza ds. społecznych

Ryszard Szydłowski